

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
31Гж. 3395/2017
14.03.2018. године
Н и ш

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Марине Милановић, председника већа, Стојанке Вујошевић и Николе Пржића, чланова већа, у правној ствари тужиле В. Ј. из К., коју заступа Илија Петрушић, адвокат из Лесковца, против тужених З. С. из К. и мал.А. С. из К., кога заступа мајка Д. К. из К., а њу Зоран Давинић, адвокат из Власотинца, ради поништаја уговора, одлучујући о жалби тужиле, изјављеној против пресуде Основног суда у Лесковцу, Судска јединица у Власотинцу 25П.бр.4798/14 од 15.12.2016. године, на седници већа одржаној дана 14.03.2018. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Лесковцу, Судска јединица у Власотинцу 25П.бр.4798/14 од 15.12.2016. године, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да Уговор о поклону непокретности закључен између туженог З. у својству поклонодавца и мал. тужиоца А. у својству поколонопримца оверен од стране Основног суда у Лесковцу СЈ у Власотинцу Ов.3.бр.146/2014 од 20.02.2014 године је ништав и да као таква не производи правно дејство, те да се дозвољава да се новчано потраживање тужиле у поступку извршења пред овим судом у предмету И.бр.2402/14 намири продајом непокретности из овог уговора о поклону. Ставом другим

одбијен је евентуални тужбени захтев којим је тужиља тражила да се утврди да је апсолутно ништав Уговор о поклону непокретности ближе означене првим ставом изреке. Трећим ставом обавезан хе тужиља да мал.тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 69.900,00 динара,

Против наведене пресуде жалбу је благовремено уложила тужиља, побијајући је у целости, из свих законом прописаних разлога, са предлогом да се иста укине и предмет врати на поновни поступка или преиначи у смислу жалбених предлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу чл.386. ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), Апелациони суд је нашао:

Жалба није основана.

Основано се жалбом тужиље указује да је првостепена пресуда захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из чл.374. ст.2. тач.12. ЗПП, јер о битним чињеницама нису дати јасни ни довољни разлози, а дати разлози су противуречни.

Такође, првостепена пресуда се не може испитати ни са становишта правилне примене материјалног права а због непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је дана 08.07.2013.године поднела предлог за извршење против туженог З. као извршног дужника, ради наплате свог новчаног потраживања по пресуди П.бр.4851/12 од 17.10.2013 године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Нишу Гж.1278/14 од 28.05.2014 године, који предлог је усвојен судским решењем И.бр.2402/14 од 15.07.2014 године, а као средство и предмет извршења је одређена продаја непокретности извршног дужника, куће и винограда, који се налазе у Власотинцу на кп.бр.4567 уписан у Лн.бр.5165 КО Власотинце Варош, коју непокретност је тужени З. поклатио свом сину мал. туженом А. по овереним Уговору о поклону Ов.176/14 од 20.02.2014 године. Решењем РГЗ СКН Власотинце од 09.10.2014 године одбијен је захтев тужиље за упис забележбе напред наведеног решења о извршењу на исту непокретност, јер је у то време власник исте био мал.тужени.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да у време закључења предметног Уговора о поклону од 20.02.2014 године, потраживање тужиље од

туженог З. још увек није било доспело, јер је првостепена пресуда потврђена другостепеном одлуком дана 28.05.2014 године, па у време закључења Уговора, ова правна радња није предузета на штету тужиле, тужени З. је могао слободно да располаже својом имовином предметним Уговором о поклону, а суд није у могућности ни у обавези да утврђује мотив и циљ закључења оваковог Уговора о поклону, због чега је одбио тужбени захтев како по основу побијања дужникових правних радњи тако и по основу утврђења апсолутне ништавости уговора.

Овакав закључак првостепеног суда, овај суд за сада не може прихватити из следећих разлога:

Одредбом чл.280 ЗОО, прописано је да сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату, и без обзира кад је настало, може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету поверилаца. Сматра се да је правна радња предузета на штету поверилаца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериоачевог потраживања, а одредбом чл.281 ст.3 истог Закона, прописано је да код бесплатних располагања и са њима изједначених правних радњи, сматра се да је дужник знао да предузетни располагањем наноси штету повериоцима и за побијање тих радњи не захтева се да је трећем лицу то било познато, или могло бити познато.

У конкретном случају првостепени суд је пропустио да утврди да ли је предузета правна радња туженог З., закључење предметног Уговора о поклону, као извршног дужника, предузета на штету тужиле као извршног повериоца, односно да ли је тужени Зоран након закључења истог Уговора био словентан и имао друга средстава из којих се може тужилца намирити, на шта се основано жалбом указује.

Код паулијанске тужбе, којом се врши побијање дужикових правних радњи, одредбом чл.285 ЗОО, прописан је рок за подизање ове тужбе а одредбом чл.284 истог Закона, прописана су дејства побијања што првостепени суд није ценио.

Основани су жалбени наводи тужиле да при оцени основаности тужбеног захтева за побијање дужникових правних радњи, треба ценити и тренутак уписа промене власништва на предметној непокретности по Уговору о поклону у земљишној књизи имајући у виду правило о поузданости података уписа у истима, као и одредбу чл.33 Закона о основама својинско правних односа, које прописује начин стицања својине на основу правног посла.

У односу на део тужбеног захтева тужиље којим тражи да се утврди да је предметних Уговор о поклону апсолутно ништав, основано се жалбом истиче да првостепени суд даје противречне разлоге, што побијану пресуду чини неразмљивом.

Наиме, првостепени суд најпре стоји на становишту да није у могућности а ни у обавези да утврђује мотив и циљ закључења предметног Уговора о поклону, а потом не даје јасне разлоге за своју оцену да закључењем истог Уговора, тужени као извршни дужник није имао намеру да изигра тужиљу као извршног повериоца, јер наводно није знао каква ће бити одлука Апелационог суда по жалби.

Уговор о поклону није регулисан одредбама Закона о облигационим односима, па се у односу на њега примењују правна правила из параграфа 561. Српског грађанског законика, који се примењује сходно Закону о неважности правних прописа донетих пре 06. априла 1941. године и за време непријатељске окупације. То је уговор којим поклонодавац даје или обећава поклонопримцу бесплатно и добровољно неку имовинску вредност, а поклонодавац то прима или прихвата. Карактеристика уговора је у томе што постоји бесплатно поклањање, односно што поклонодавац учињеним поклоном не добија право на противчинидбу и такву чинидбу извршава добровољно. Битни елементи уговора су предмет поклона и намера – воља да се поклон учини, а побуда за закључење уговора улази у сам основ уговора. Код уговора о поклону побуда (мотив) је релевантна и када није уговорена као услов, ако је поклонодавцу послужила као једини разлог поклона и улази у сам основ уговора.

Одредбом члана 52. ЗОО прописано је да ако основ не постоји или је недопуштен уговор је ништав, а одредбом чл.53. истог Закона прописано је у ставу првом да побуде из којих је уговор закључен не утичу на његову пуноважност, ставом другим да ако је допуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор и ако је то други уговарач знао или је морао знати, уговор ће бити без дејства, и трећим ставом да уговор без накнаде нема правно дејство и кад други уговарач није знао да је недопуштена побуда битно утицала на одлуку његовог сауговарача.

Дакле, за разлику од уговора са накнадом, код уговора без накнаде побуде чине саставни део самог основа. Поклонодавац се обавезује према поклонопримцу, због тога што из неких побуда, хоће да увећа његову имовину. Намера да се поклон учини с тога и представља једну специфичност која раздваја поклон код других уговора. Али, намера да

се учини поклон може бити инспирисана и побудама које су недопуштене са становишта правних и моралних императива. Због тога, ако су такве побуне присутне у конкретном случају оне улазе у појам основа односно чине саставни део онога што се назива *animus donandi*. Сходно томе, недопуштене побуде код уговора без накнаде увек доводе до ништавости уговора, без обзира да ли је други уговорник знао да је недопуштена побуда битно утицала на одлуку његовог саговорника.

На основу изнетог, првостепени суд је пропусти да утврди побуду – мотив туженог Зорана за закључење предметног Уговора о поклону имајући у виду и спор који је води п са туженом, у вези кога је потом покренуо извршни поступак.

Суд је одбио захтев тужених којим су тражили трошкове другостепеног поступка на име састава одговора на жалбу, зато што је овај поднесак предвиђен као могућност а не као обавеза, сходно чл. 380. ст. 1. ЗПП, па је одлучено као у другом ставу изреке ове пресуде.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 14.03.2018. године Гж. 3395/2017

**Записничар,
Тијана Митровић**

**Председник већа-судија,
Марина Милановић**

**Судија известилац,
Никола Пржић**